

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Evy Szépeové a soudkyně Mgr. Hany Lišákové a JUDr. Jany Hrbkové ve věci péče o

nezletilé:

J [redacted] **K** [redacted], narozený [redacted]
M [redacted] **K** [redacted], narozená [redacted]
oba bytem U [redacted]
oba zastoupeni kolizním opatrovníkem městem Kolín

děti rodičů:

R [redacted] **Š** [redacted], narozená [redacted]
bytem [redacted]
zastoupená JUDr. Lenkou Hrdličkovou, advokátkou
sídlem Údolní 53, 602 00 Brno

Ing. Arch. A [redacted] **K** [redacted] narozený [redacted]
Byte [redacted] - střed

o zvýšení výživného, o odvolání otce proti rozsudku Okresního soudu v Kolíně ze dne 21. 5. 2019, č.j. 22 P 156/2012 – 4561 ve znění opravného usnesení ze dne 27. 6. 2019, č.j. 22 P 156/2012 – 4568,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně ve znění opravného usnesení se ve výroku I. mění tak, že s účinností od 1. 4. 2018 do 31. 8. 2019 činí výživné pro nezletilého **J** [redacted] **K** [redacted] narozeného [redacted] částku 3 500 Kč měsíčně, a výživné pro nezletilou [redacted] narozenou [redacted] částku 3 000 Kč měsíčně. S účinností od 1. 9. 2019 se rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. potvrzuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Brejchová

- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně a soudem odvolacím.

Odůvodnění:

1. Okresní soud v Kolíně rozsudkem ze dne 21. 5. 2019, č.j. 22 P 156/2012 – 4561 ve znění opravného usnesení ze dne 27. 6. 2019, č.j. 22 P 156/2012 – 4568 zvýšil otcí vyživovací povinnost k nezletilému J [redacted] na částku 5 000 Kč měsíčně a k nezletilé M [redacted] na částku 4 500 Kč měsíčně splatných vždy do každého 15. dne v měsíci předem k rukám matky, s účinností od března 2018. Tím změnil rozsudek Okresního soudu v Kolíně ze dne 3. 8. 2017, č.j. 22 P 156/2012 – 4300 ve znění rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2017, č.j. 101 Co 24/2017 – 4369 (výrok I.). Výrokem II. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
2. Soud prvního stupně po provedeném dokazování uzavřel, že jsou naplněny podmínky pro změnu předchozího rozhodnutí, když naposledy bylo ve věci rozhodováno v roce 2018, a výživné bylo otcí sníženo na částku 2 100 Kč měsíčně pro nezletilého J [redacted] a na částku 1 750 Kč měsíčně pro nezletilou M [redacted] z důvodu nástupu výkonu trestu. Otec byl v polovině února 2018 propuštěn na svobodu. Nezletilý J [redacted] je žákem 9. třídy základní školy, má mnoho mimoškolních aktivit, jeho potřeby odpovídají již potřebám dospělého člověka. Nezletilá M [redacted] je žákyní 6. třídy základní školy, věnuje se gymnastice, atletice a cvičení v Sokole. Veškeré potřeby nezletilých dětí hradí plně matka. S ohledem na opětovné pracovní zařazení otce v běžném životě, kdy otec má živnostenské oprávnění, je členem České komory architektů, navýšil soud prvního stupně vyživovací povinnost otce s účinností od března 2018.
3. Proti rozsudku soudu prvního stupně podal otec nezletilých včasné odvolání. Tvrdil, že rozsudek soudu prvního stupně neobsahuje řádný výčet skutečností znemožňujících mu dosažení vyššího příjmu, není v něm uvedeno srovnání jeho předchozích a aktuálních příjmů. Akcentoval, že takto stanovené výživné povede k jeho dalšímu odsouzení.
4. Matka ve vyjádření k odvolání otce navrhla potvrzení rozsudku soudu prvního stupně. Akcentovala, že do stávající situace se otec dostal vlastním zaviněním, dlouhodobě nehradil stanovené výživné, opakovaně byl projednáván pro přečin zanedbání povinné výživy. Uvedla, že otec by se mohl nechat zaměstnat v projekčním ateliéru, kde by mohl dosahovat vyššího výdělku než jako osoba samostatně výdělečně činná. Poukázala na životní postoj otce, který odmítá hradit jakékoli výživné.
5. Kolizní opatrovník ve vyjádření k odvolání otce souhlasil s výší výživného stanoveného soudem prvního stupně, pouze ponechal na zvážení změnu zpětného určení, a to od dubna 2018, kdy otec mohl již objektivně dosahovat příjmů ze své výdělečné činnosti.
6. Krajský soud v Praze jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, dále jen o. s. ř.) v řízení postupoval podle zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen z. ř. s.), který upravuje mimo jiné řízení ve věcech péče soudu o nezletilé a ve vztahu k občanskému soudnímu řádu obsahuje speciální právní úpravu. Nestanoví-li tento zákon jinak, použije se občanský soudní řád (§ 1 odst. 3 z. ř. s.), a nevyplývá-li z povahy jednotlivých ustanovení něco jiného, použijí se ustanovení tohoto zákona vedle občanského soudního řádu (§ 1 odst. 4 z. ř. s.). Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení, které mu předcházelo, podle ustanovení § 212 písm. a) a § 212a odst. 1 a 5 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen o. s. ř.), a podle § 28 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen z. ř. s.) a po doplnění dokazování shledal důvody pro změnu rozsudku soudu prvního stupně.
7. Ze spisu soudu prvního stupně se podává, že spis nezletilých je veden již od roku 2009, kdy rozsudkem Okresního soudu v Kolíně č. j. 22 Nc 382/2009 – 1639 ze dne 22. 10. 2010 ve znění

rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 28 Co 125/2011 – 2452 ze dne 15. 12. 2011 byly nezletilé děti J. [redacted] a M. [redacted] svěřeny do péče matky, otcí bylo stanoveno výživné částkou 4 200 Kč měsíčně pro nezletilého J. [redacted] a částkou 3 500 Kč měsíčně pro nezletilou M. [redacted]. Současně byl upraven otcův styk s dětmi v každém sudém týdnu od pátku 16.00 hodin do neděle 18.00 hodin, o vánočních svátcích v každém roce, o jarních a podzimních prázdninách v každém lichém roce, o pololetních prázdninách a o Velikonocích v každém sudém roce a o každých letních prázdninách. Rozsudkem Okresního soudu v Kolíně ze dne 3. 8. 2017, č.j. 22 P 156/2012 – 4 300 ve znění rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2017 pod č. j. 101 Co 24/2017 – 4369 byla otcí uložena povinnost přispívat s účinností od 17. 1. 2016 na výživu nezletilého J. [redacted] měsíčně částkou 2 100 Kč a na výživu nezletilé M. [redacted] měsíčně částkou 1 750 Kč. Ke snížení výživného došlo z důvodu nástupu otce do výkonu trestu odnětí svobody dne 17. 1. 2016. V době rozhodování bylo zjištěno, že příjmy otce se v dlouhodobém průměru před nástupem do výkonu trestu pohybovaly okolo částky 8.000 Kč čistého měsíčně. Od 1. 12. 2010 byl otec veden v evidenci uchazečů o zaměstnání. Zpočátku pobíral podporu v nezaměstnanosti. Otec výživné na nezletilé děti po rozpadu manželství nehradil v plné výši, výživné bylo a je strháváno exekučně. Pro neplacení výživného byl otcí odebrán řidičský průkaz. V roce 2013 otec způsobil dopravní nehodu, při které byly zraněny nezletilé děti a usmrceny další dvě osoby z protijedoucího vozidla. Otcí byl uložen zákaz řízení motorových vozidel a byl mu uložen nepodmíněný trest odnětí svobody s nástupem trestu 17. 1. 2016 a předpokládaným koncem trestu 16. 1. 2020. Otec byl ve věznici zaměstnán jako pomocná síla v kuchyni, jeho zdravotní stav je dobrý. Za rok 2016 dosáhl pracovní odměny ve výši 30 213 Kč. V roce 2017 dosáhl otec pracovní odměny za měsíc leden a únor ve výši 7 614 Kč. Rozsudkem Okresního soudu v Kolíně ze dne 16. 6. 2016, č. j. 2 T 2/2016-216, byl otec uznán vinným z přečinu zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 2 t.z., neboť úmyslně od 1. 3. 2015 do 17. 1. 2016 neplnil svou vyživovací povinnost.

8. Aktuálně se matka návrhem doručeným soudem prvního stupně dne 5. 6. 2018 domáhá zvýšení výživného na nezletilé děti na částku 5 000 Kč měsíčně pro nezletilého J. [redacted] a 4 500 Kč měsíčně pro nezletilou M. [redacted] s účinností od 15. 2. 2018. Návrh odůvodnila tím, že otec byl 15. 2. 2018 podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody, není omezen, pokud jde o možnost jeho zaměstnání a výdělku. Odpadl důvod, pro které bylo výživné otcí sníženo. Změnily se poměry na straně nezletilých dětí, došlo ke zvýšení jejich potřeb, neboť J. [redacted] končí základní školu a má značně zvýšené potřeby s ohledem na narůstající věk, M. [redacted] je žákyní 6. třídy základní školy, rovněž u ní došlo ke zvýšení potřeb a výdajů v souvislosti se zvyšujícím se věkem.
9. Otec ve vyjádření k návrhu matky uvedl, že stanovením přemrštěného výživného je uvržen do dluhové pasti, která v případě neplacení výživného končí uvězněním. Od roku 2010 má přerušenu živnost architekta, činnost nevykonával, obnovil ji až po propuštění z výkonu trestu dne 19. 3. 2018. Domnívá se, že ke změně poměrů na straně dětí nedošlo, děti navštěvují stále stejnou školu i kroužky. Naproti tomu matka přiznává zvýšení svých příjmů. Jeho poměry jsou po propuštění z výkonu trestu neuspořádané, je mu 50 let, do roku 2021 nemá řidičský průkaz, nemá čistý trestní rejstřík. Návrh matky na zvýšení výživného považuje za předčasný.
10. Ze spisu soudu prvního stupně se podává, že matka žije sama s nezletilými dětmi v rodinném domku, který je v jejím vlastnictví, za bydlení vydá cca 11 000 Kč měsíčně včetně splátky hypotéky 7 300 Kč měsíčně. Nemá žádnou další vyživovací povinnost. Pracuje jako asistentka reklamačního oddělení společnosti [redacted] Česká republika s průměrným čistým měsíčním příjmem od května 2018 do října 2018 ve výši 28 480 Kč, od listopadu 2018 do dubna 2019 27 137 Kč. Otec byl na základě usnesení Okresního soudu v Břeclavi č. j. 2 PP 4/2018 – 67 ze dne 15. 2. 2018 podmíněně propuštěn z výkonu trestu, byla mu stanovena zkušební doba v trvání tří let. Od 16. 2. 2018 do 18. 3. 2018 byl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání. Od 19. 3. 2018 je veden v evidenci jako osoba samostatně výdělečně činná. Má živnostenské oprávnění na dobu neurčitou, předmětem podnikání je projektová činnost ve výstavbě. Číslo jeho autorizace je [redacted].

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Brejchová

– autorizace se všeobecnou působností. Otec není vlastníkem vozidla, nevlastní nemovitosti. Podle daňového přiznání vykázal v roce 2018 příjmy 134 340 Kč, výdaje 80 604 Kč. Na výživu dětí zaplatil v červenci 2018 za období březen – červen 2018 částku 15 400 Kč a v říjnu 2018 za období červenec – říjen částku 15 400 Kč. Celkový dluh na výživném činí cca 650 000 Kč. Ve věci výživného pro nezletilé děti je veden výkon rozhodnutí. Otec nemá žádnou další vyživovací povinnost, od doby propuštění z výkonu trestu se s nezletilými dětmi stýká.

11. Ze spisu soudu prvního stupně se dále podává, že nezletilý J. [redacted] je žákem 9. třídy Základní školy ve [redacted] byl přijat na střední školu, oblečení a obuv má v dospělé velikosti, ve škole chodí na obědy. Veškeré pomůcky a vybavení do školy hradila matka. Nezletilý hraje fotbal, zde se platí příspěvky 500 Kč, má zvýšené výdaje na nákup sportovní obuvi. Nezletilý navštěvuje lidovou školu umění, hraje na flétnu. Se školou jezdí na výlety, do divadel apod. Letní tábory a příměstské tábory hradí matka. Matka synovi dává 100 Kč kapesného měsíčně. Nezletilý musí používat speciální vložky do bot, které se hradí kolem 1 400 Kč za rok. Matka hradila nezletilému taneční v částce 3 500 Kč. Nezletilá M. [redacted] je žákyní 6. třídy základní školy, chodí na obědy, věnuje se gymnastice, atletice a chodí do Sokola. Ve škole se účastní školních akcí, divadel, exkurzí, byla na škole v přírodě, na letním a příměstském táboře, dostává kapesné. Obě děti jsou zdravé, nosí brýle.
12. Na základě výše uvedeného zjištěného skutkového stavu vynesl soud prvního stupně odvoláním otce napadený rozsudek.
13. Odvolací soud doplnil dokazování podle § 213 odst. 4 o. s. ř. a § 28 z. ř. s.
14. Otec ve vyjádření v rámci odvolacího řízení uvedl, že se zdržuje v Brně, náklady na bydlení činí 5 000 Kč měsíčně, vlastní osobní počítač jako jediný výrobní prostředek, na jehož údržbu vynaloží 1 000 Kč měsíčně. Za stravu vydá částku 2 000 Kč. Tvrdil, že výživné od doby propuštění z výkonu trestu hradí, na jeho úhradu si půjčuje. Další jeho náklady činí cestovné v částce 1 000 Kč měsíčně, úhrada za autorizaci 6 000 Kč ročně. Akcentoval, že v důsledku uvěznění ztratil zákazníky, snaží se postupně doplnit své znalosti, neboť mu to nebylo ve výkonu trestu umožněno. Jeho uplatnění na trhu práce je ztíženo ztrátou řidičského oprávnění a výkonem obecně prospěšných prací v rozsahu 600 hodin, které by měly být odpracovány do konce roku. Dále polemizoval s odpovědností státu a jeho orgánů za svou současnou situaci a neschopnost ji vyřešit.
15. Matka v rámci odvolacího řízení uvedla, že otec zaplatil na výživu dětí částkou 15 400 Kč za období od listopadu 2018 do února 2019. Otec výživné takto hradí vždy jednou za čtyři měsíce. Nezletilý J. [redacted] nastoupil do prvního ročníku gymnázia, věnuje se hře na saxofon, bude docházet do tanečních. Nezletilá M. [redacted] je v 7. třídě základní školy, věnuje se sportovní gymnastice a bude docházet na keramiku. Obě děti se účastní lyžařských zájezdů na hory. Otec se s dětmi naposledy viděl v létě.
16. Z potvrzení zaměstnavatele matky má odvolací soud za zjištěné, že v době od května 2019 do srpna 2019 činil čistý měsíční příjem matky 30 550 Kč. V září 2019 matka dosáhla čistého příjmu 29 068 Kč.
17. Podle § 915 o. z., životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.
18. Podle § 913 odst. 1 o. z., pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného.
19. Podle § 913 odst. 2 o. z., při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Brejchová

majetková rizika. Dále je třeba přihlédnout k tomu, zda povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí; přihlédne se popřípadě i k péči o rodinnou domácnost.

20. Podle § 914 o. z., je-li více osob povinných, které mají vůči oprávněnému stejné postavení, odpovídá rozsah vyživovací povinnosti každé z nich v poměru jejich majetkových poměrů, schopností a možností k majetkovým poměrům, schopnostem a možnostem ostatních.
21. Podle § 921 o. z., výživné se plní v pravidelných dávkách, a je splatné vždy na měsíc dopředu, ledaže soud rozhodl jinak, nebo se osoba výživou povinná dohodla s osobou oprávněnou jinak.
22. Podle § 922 odst. 1 o. z., výživné lze přiznat jen ode dne zahájení soudního řízení; u výživného pro děti i za dobu nejdéle tří let zpět od tohoto dne.
23. Podle § 26 z. ř. s., soud může překročit návrhy účastníků a přisoudit něco jiného nebo více, než čeho se domáhají, jestliže řízení bylo možno zahájit i bez návrhu.
24. Podle citovaných ustanovení občanského zákoníku zásadně platí, že rodiče jsou povinni na výchovu a výživu svých dětí přispívat dle svých schopností, možností a majetkových poměrů. Dítě má právo podílet se na jejich životní úrovni. Soud při stanovení rozsahu jejich vyživovací povinnosti přihlédne k odůvodněným potřebám oprávněného dítěte, jakož i ke schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům povinných rodičů a k jejich podílení se na uspokojování potřeb dítěte. Potřebami dítěte jsou nejen nezbytné náklady na výživu v užším slova smyslu, ale i náklady spojené s uspokojováním dalších hmotných potřeb důležitých k všestrannému rozvoji dítěte.
25. Po právním posouzení věci, vycházející ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně a ze skutečností zjištěných v odvolacím řízení uzavřel odvolací soud, že je na místě rozsudek soudu prvního stupně podle § 220 odst. 1 o.s.ř. změnit. Odvolací soud se ztotožnil se závěry soudu prvního stupně, že je na místě vyměřit výživné s ohledem na nastalou změnu poměrů u otce, který byl podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody a nezletilých dětí, jejichž potřeby narůstají již pouhým plynutím času a postupem do vyšších ročníků vzdělávání, avšak neztotožnil se se závěrem soudu prvního stupně od kterého data a v jaké výši. Otec byl z výkonu trestu odnětí svobody podmíněně propuštěn dne 15. 2. 2018. Odvolací soud je toho názoru, že je na místě otci navýšit vyživovací povinnost až od 1. 4. 2018, kdy již mohl za celý měsíc březen 2018 dosáhnout výdělku. Výživné bylo navýšeno pro nezletilého J. [redacted] na částku 3 500 Kč, neboť v té době byl v 9. třídě základní školy a připravoval se na střední školu, docházel na fotbal a do lidové školy umění. Pro nezletilou M. [redacted] bylo výživné navýšeno na částku 3 000 Kč, jelikož byla žákyní 6. třídy základní školy, věnovala se četným mimoškolním aktivitám. Z obsahu celého opatrovnického spisu se podává, že otec se v souvislosti s rozpadem manželství s matkou nezletilých dětí vědomě vzdal příjmu z podnikání či z pracovního poměru a vědomě se zbavil veškerého svého výlučného majetku, který převedl na své rodiče. Otec ještě v roce 2008 dosahoval příjmu, které přinášely jeho rodině nadstandardní životní úroveň, byl úspěšným architektem, měl řadu zakázek. Od roku 2010 byl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání. I v době, po kterou prokazoval, že nemá žádný příjem, bylo obecnými soudy zjištěno, že otec nadále vykonával architektonickou činnost ve spolupráci se svým otcem. Nelze ani akceptovat otcovy námitky, že se nemohl věnovat výdělečné činnosti s ohledem na jeho boj za práva dětí, na potřebě osobního styku s dětmi kvůli nástupu do výkonu trestu nebo aktuálně na potřebě navázání opětovného vztahu s dětmi v důsledku absolvování výkonu trestu. K námitkám otce, že jeho současná situace, kdy má záznam v rejstříku trestů a je bez řidičského oprávnění, je mu 50 let, mu znemožňuje dosahovat vyššího příjmu, odvolací soud uvádí, že jako osoba samostatně výdělečně činná nemusí nikomu předkládat rejstřík trestů. Situaci se zákazem řízení motorových vozidel si otec zavinil sám, nicméně k cestování může využívat prostředků hromadné dopravy. Otázka věku je diskutabilní, ale dle názoru odvolacího soudu je otec v dobré zdravotní kondici, je mu 47 let a s ohledem na stále zvyšující se věk mužů, je v plně produktivním věku. Otec nemá žádnou další vyživovací povinnost, neuvádí, že by pečoval o nějakou osobu blízkou, stará se tedy

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Brejchová

vylučně sám o sebe, je zcela na místě požadovat na otci plnění jeho vyživovací povinnosti ve vztahu k nezletilým dětem. Odvolací soud uzavřel, že v potencialitě otce je dosahovat minimálně výdělku 30 000 Kč čistého měsíčně. Uplynul již rok a půl od doby, kdy byl otec podmíněně propuštěn z výkonu trestu a mohl stabilizovat své poměry. Nezletilý J. [redacted] nyní nastoupil do 1. ročníku gymnázia a nezletilá M. [redacted] a do 7. třídy základní školy, jejich potřeby narůstají. Navíc otec zasílá výživné k rukám matky jednou za čtyři měsíce, čímž ji komplikuje situaci a možnost plánování rodinného rozpočtu. Takové účelové a škodolibé jednání otce nemůže jít k tíži nezletilých dětí. Vzhledem k výše uvedenému odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v otázce výše výživného s účinností od 1. 9. 2019 potvrdil.

26. O náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně a soudem odvolacím rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1, § 151 odst. 1 o. s. ř. a § 23 z. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jde o řízení, které je možno zahájit i bez návrhu, a odvolací soud neshledal ve věci existenci okolností případu odůvodňujících přiznání náhrady nákladů řízení některému z účastníků.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

Praha 15. října 2019

JUDr. Eva SZÉPEOVÁ v. r.
předsedkyně senátu